

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director : DIMITRIE ALEXANDRESCO

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Inalta Curte de Casație

Prim-Redactor : EMANOIL DAN

Licențiat în drept, avocat

Redactor-proprietar : I. S. CODREANU

Licențiat în drept și științe de Stat, avocat

ABONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla . . . 45 lei
 6 luni 20 »
 3 luni 10 »
 Streinătate 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

Apare de două ori pe săptămână
 sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI, 5

Lângă Palatul Justiției

= TELEFON 16/98 =

A apărut : *Poprirea în mâinile Cassei de depuneri*, de d-l Dimitrie St. Dumitrescu-Ticu. Preț 1 leu.

Legile rurale față cu legea pentru trecerea în proprietatea statului a moșiilor stăpânite de persoane juridice cu caracter de utilitate publică din 18 Martie 1912 față și cu art. 132 din Constituție, de d-l Matei I. Dimitriu. — Prețul 1 leu.

SUMAR

— **Competința în acțiunile cambiale.** Art. 27, 95, 98 și 99 legea jud. de ocoale, de d-l judecător Paul Ionescu-Pastion.

JURISPRUDENȚĂ

— Trib. Dorohoi: *Moștenitorii Victor Siriteanu și Valerian Pruncu* (Despre imobilele rurale față cu art. 785 din Constituție. Convenția Comercială cu Austro-Ungaria și legea din 20 August 1864 asupra streinilor. Art. 1890 C. civil).

— Curtea de Casație din Franța (Despre efectele căsătoriei putative în privința copiilor), cu o Notă de d-l profesor D. Alexandresco.

Rezumatele Jurisprudenței Curței noastre de casație

— *Casație s. II: No. 1:* Judecătoria de pace. — Amendă pronunțată conform art. 80 l. j. p. — Recurs neadmisibil. *No. 2:* Casație. — Motive de recurs. — Neregularitatea citării la prima instanță.

— *Casație s. III:* Asigurare. — Acțiune pentru despăgubire. — Prescripție. — Scurtarea termenului prescripției prin convenție. — Validitatea clauzei.

Competința în acțiunile cambiale *)

Art. 27, 95, 98 și 99 legea jud. de ocoale

Legea judecătorilor de ocoale nu cuprinde nici un text deosebit în care să se fixeze competența în acțiunile cambiale, ocupându-se numai de acțiunile civile și comerciale în art. 27 și de pricinile corecționale în art. 51 și 53, din care cauză s'au ridicat importante controverse, fiind sesizată chiar Inalta Curte de casație, care nu a reușit totuși să

înlătore discuțiunile, existând și astăzi deosebire de vederi între diferitele instanțe judecătorești.

După o primă părere s'a susținut că, întrucât legea judecătorilor de ocoale nu prevede dispozițiuni deosebite pentru acțiunile intentate în baza unor cambii, urmează să se aplice textele codului comercial, cari se ocupă în mod expres de acțiunile cambiale; iar alții s'au încercat să înlătore, în materie cambială, toate dispozițiunile din legea judecătorilor de ocoale, sub motiv că această lege nu a putut abrogă codul comercial.

Ambele soluțiuni însă sunt neîntemeiate, cu atât mai mult cu cât fiind vorba de o lege speciala aplicabila unei jurisdicțiuni excepționale, legea judecătorilor de ocoale a putut deroga dela orice dispozițiuni anterioare stabilite în diferite legi, cari sunt cu totul abrogate, după cum rezultă și din art. 119 leg. j. oc. În afară de aceasta, când s'a fixat noua competență a judecătorului de ocol, legiuitorul din 1907, urmând exemplul predecesorilor, nu a făcut distincțiune decât între afacerile civile și cele penale, înscriind un singur text—art. 27—pentru cele dintâi, la cari a adăugat și acțiunile comerciale, înțelegând să cuprindă în asemenea acțiuni și afacerile cambiale. De unde urmează, că toate normele cari conduc acțiunile civile se vor aplica și acțiunilor comerciale sau cambiale, aceasta bine'nțeles numai în ce privește competența ratione materiae și căile de atac, rămânând ca să se aplice codul sau procedura civilă acțiunilor civile, când va fi vorba de mijloacele de probațiune, incidente, excepțiuni, etc. iar pentru acțiunile comerciale sau cambiale se poate invoca cu succes orice dispozițiune din codul comercial, în privința probelor sau excepțiunilor.

De altfel este foarte natural ca în totdeauna competența instanțelor să se determine de legea lor organică, mai ales când e vorba de competența ratione materiae, care s'a modificat de atâtea ori, după cum s'au creat ori s'au desființat anumite jurisdicțiuni.

De aceea trebuie să căutăm și în legea judecăto-

*) Din «Competința judecătorului de ocol» lucrare ce va apare în curând.

riilor de ocoale principiul care determină competența ratione materiae, pentru toate acțiunile ce se pot intenta înaintea acestor instanțe, făcând abstracție de orice dispozițiuni contrarii ce s'ar cuprinde în legile penale sau comerciale, dispozițiuni cari au fost abrogate în mod expres prin art. 119 leg. j. oc

În adevăr, legiuitorul din 1907, modificând considerabil competența și organizarea judecătoriilor de ocoale, a înscris norma care determină competența acestor instanțe în chiar legea lor organică și anume în art. 27, unde se arată lămurit că *judecătorul de ocol judecă toate cererile în materie personală și mobiliară, civile sau comerciale, principale, accesorii sau incidentale, în prima și ultima instanță până la valoarea de 300 lei, inclusiv capital și procente reclamate și cu drept de apel până la valoarea de 3000 lei.* Și pentru a completa competența civilă a mai adăugat art. 28—38, unde se ocupă de diferite specii de acțiuni sau măsuri ce pot fi încuviințate de judecătorul de ocol, ceea ce nu ne interesează în aceste rânduri.

Din redactarea clară și precisă a art. 27, vedem dar, că *judecătoriile de ocoale au aceeași competență în acțiunile civile ca și în cele comerciale, în cari se cuprind implicit și acțiunile cambiale, cari prin însăși natura lor sunt comerciale.*

Prin urmare, dacă competența este aceeași—și nimeni nu poate contesta că dispozițiunile art. 27 fiind generale se aplică și acțiunilor cambiale—atunci urmează ca și căile de atac să fie aceleași, fiindcă determinarea competenței ratione materiae e în strânsă legătură cu mijloacele puse la îndemâna părților pentru reformarea hotărârilor. Căile de atac în legea judecătoriilor de ocoale sunt prevăzute în art. 95, 98, 99, 106, și din aceste texte se vede că hotărârile pronunțate de judecătorul de ocol în lipsa uneia din părți nu pot fi atacate cu opoziție decât dacă afacerea se judecă în ultima instanță (art. 95), iar cu apel când cartea de judecată s'a pronunțat în prima instanță, indiferent dacă partea a fost față sau a lipsit (art. 98); și în fine cu recurs nu se pot ataca decât hotărârile pronunțate în ultima instanță și numai pentru anumite cauze (art. 106). De unde rezultă, că *oridecâteori o afacere se judecă în ultima instanță, adică obiectul acțiunii nu trece de 300 lei, dacă partea pârâtă a lipsit, ea are dreptul să atace cu opoziție cartea de judecată, indiferent dacă e vorba de o acțiune civilă, comercială sau cambială, legea nefăcând nici o distincțiune.*

Cu toate că această soluțiune pare clară și logică, totuși aci s'a ridicat cea mai importantă controversă, unele instanțe hotărând că în materie cam-

bială nu există drept de opoziție. De altfel această controversă nu este nouă, ea a existat și sub vechea lege, din 1896 însă nu chiar de la punerea ei în aplicare, ci numai de la 1900 (când s'a modificat art. 349 din codul comercial în sensul că hotărârile date asupra cambiilor atât la prima instanță cât și în apel vor fi fără drept de opoziție), deși față de modificarea art. 349 c. com. orice discuție devenea inutilă, legiuitorul arătând expres în expunerea de motive că «se face un mic adaus la art. 349 aplicabil și la judecătoriile de ocoale, prin care hotărârile ambelor instanțe în această materie să fie date fără drept de opoziție»¹⁾. Cu toate acestea controversa nu a întârziat să se ivească; discuțiunile au fost aprinse și nenumărate articole au apărut în revistele juridice. Unii susțineau, că față de redactarea clară a art. 349 c. com. dreptul de opoziție consfințit de art. 101 leg. jud. oc. din 1896 nu se mai poate acorda în contra cărților de judecată pronunțate în lipsa unei părți în acțiunile cambiale²⁾. Susținătorii soluțiunii contrare se bazau pe redactarea art. 349 c. com. modificat la 1900, care se referă numai la hotărârile date în prima instanță, cărora le răpește dreptul de opoziție (sub vechea lege exista dreptul de opoziție la judecătoriile de ocoale, când lipsea una din părți, indiferent dacă afacerea se judeca în prima sau ultima instanță), dar nu vorbește nimic de cărțile de judecată pronunțate în ultima instanță, cari prin urmare puteau fi atacate cu opoziție³⁾.

Iată dar că și sub vechea lege părerile erau împărțite, deși toți erau de acord că art. 349 c. com. se aplică la judecătorie, ceea ce de altfel nu se putea contesta față de modificarea art. 349 c. com. și de expunerea de motive care a însoțit-o.

În anul 1907, modificându-se legea judecătoriilor de ocoale, art. 101 a fost înlocuit cu art. 95, restrângându-se dreptul de opoziție numai pentru afacerile judecate în ultima instanță, fără să se facă vre-o distincțiune între acțiunile civile, penale, comerciale sau cambiale.

Cu toate că textul era destul de categoric, legiuitorul din 1907 cunoscând controversa ce exista sub vechea lege, răspunzând acelor cari solicitau lămuriri, a trimis instanțelor judecătorești ordinul

¹⁾ Expunerea de motive a d-lui Disescu Ministru de Justiție în 1900. Vezi «Codul Comercial» al d-lui Eft. Antonescu vol. III, p. 578.

²⁾ Gr. Maniu, *Curierul Judiciar* No 13/903; d. C. N. Toneanu, *Curierul Judiciar* No 27/903. Judecătoria ocol. II, Ploești No 2711/902, d. Eft. Antonescu, Codul Comercial vol. III, p. 647; Curtea de apel Galați s. II No 51/9 1. *Curierul Judiciar* No 48/903 și lucrarea noastră «Adnotațiuni Juridice» p. 310.

³⁾ D. Corneliu Botez (Legea Jud. oc. ediția III, p. 1023); d. D. Zaharia (Revista Judiciară No. 1 907); d. G. L. Dumitriu. *Curierul Judiciar* No 22 905. Judecătoria ocol. II Ploești No 2213/904, *Curierul Judiciar* No 18/9 5 și lucrarea noastră «Adnotațiuni Juridice», p. 310.

circular No. 13957/908 arătând că *hotărârile pronunțate în materie comercială, când obiectul nu trece de 300 lei, se dau cu drept de opoziție chiar dacă e vorba de o acțiune cambială*¹⁾. E drept că circularile ministeriale nu au puterea obligatorie a legilor, dar când ele emană de la însuși autorul legii, au o deosebită importanță. În vechile legiuiri dreptul ministrului de a completa prin instrucțiuni circulare orice lipsă și a rezolva orice dificultăți ivite în cursul aplicării, era consacrat în mod formal prin text prevăzut în lege (Art. 74 leg. jud. oc. din 1894 și art. 122 leg. jud. oc. din 1896)²⁾. După cum deciziile Curții de casație pot influența cu autoritatea lor pe judecători în pronunțarea unei hotărâri, când ele cuprind dispozițiuni pe cari legea nu le prevede sau dacă le prevede sunt obscure, dubioase, lipsite de înțeles, tot astfel și circularile ministeriale emănate dela chiar autorul legii pot lămurii sau completa diferite texte.

Ei bine, cu toată redactarea precisă a art. 95 din noua lege, care trebuie citit împreună cu art. 27, și cu toată circulara Ministerului de justiție, se găsesc astăzi instanțe cari nu admit dreptul de opoziție în contra hotărârilor pronunțate în baza cambiilor, și partizanii acestei soluțiuni invoacă motivul că art. 95 leg. jud. oc. nu a putut abroga art. 349 c. com.³⁾. S'a mai susținut de asemenea că în art. 95 nu se arată că dreptul de opoziție se acordă și în materia specială a cambiei, de unde urmează că se aplică art. 349 c. com.; că legea judecătorilor de ocoale fiind o lege generală nu a putut abroga dispozițiunile speciale din codul comercial relative la cambii și nici art. 119 leg. jud. oc. nu se poate aplica, referindu-se numai la dispozițiunile contrarii acelorora prevăzute de legiuitor, iar nu și la afacerile cambiale de cari nu s'a ocupat.

În acest sens s'a pronunțat și Curtea de casație⁴⁾.

Cu tot respectul datorit înaltei instanțe și cu toată autoritatea ce o recunoaștem deciziunilor pronunțate, înclinăm spre soluțiunea contrară. Mai întâi nu se poate susține că legea judecătorilor de ocoale nu s'a ocupat de acțiunile cambiale, fiindcă în asemenea caz, după care articol judecătorul de ocol le poate judeca, dacă nu ar fi cuprinse în acțiunile comerciale de sub art. 27? Dacă ar fi adevărat că niciun text din lege nu vizează asemenea acțiuni, ce ne îndreptățește să le dăm totuși în competența judecătorului de ocol? Afară de aceasta, legea judecătorilor de o-

coale e o lege specială aplicabilă unei jurisdicțiuni excepționale și regulile ei de procedură trebuie aplicate atât în materie civilă cât și în materie comercială; prin urmare art. 95 leg. j. oc. fiind posterior art. 349 c. com. se aplică și cărților de judecată pronunțate în afaceri cambiale, de oarece **lex posterior derogat priori**⁵⁾.

Iată dar atâtea motive care pledează pentru admiterea opoziției și în materie cambială.

E drept, că la prima vedere s'ar părea că această soluție nu e în spiritul principiilor ce guvernează noua lege a judecătorilor de ocoale, care a accelerat judecarea pricinelor în orice materie, deci nu era logic ca tocmai în materie cambială să ia măsuri cari ar putea să întârzie dobândirea hotărârei definitive, și dacă nu a voit să accelereze și mai mult obținerea acestei hotărâri în afacerile cambiale, cel puțin să fi lăsat vechea stare. Dar dacă ținem seama că sub legea din 1896 chestiunea era controversată, această susținere cade, căci legiuitorul din 1907 redactând art. 95 în termeni generali, destul de clari însă, a voit să înlătore controversa ce exista, acordând dreptul de opoziție în contra oricărei cărți de judecată pronunțată în ultima instanță, când partea a lipsit.

Și nici nu se poate susține că situația proceselor cambiale e mai rea sub noua lege, de oarece s'a desființat dreptul de apel până la 300 lei, prescurtându-se și termenele pentru atacarea cărților de judecată, prin urmare tot mai curând se va obține titlul definitiv, mai ales că, după cum foarte bine zice autorul modificării din 1900 în «expunerea de motive»: «În fapt, mai că nu se prezintă vreun debitor la opoziție, căci nu are ce spune»⁶⁾, (de multe ori nu are ce spune nici la prima înfățișare), iar aceia cari din spirit de șicană fac opoziție pentru a temporiza condamnarea definitivă, vor putea fi obligați la cheltueli de judecată mai însemnate și chiar condamnați la amenda prevăzută de art. 93 leg. j. oc. fiind vădită reaua lor credință.

De altfel nici Înalta Curte de casație nu înlătură cu desăvârșire legea judecătorilor de ocoale, când e vorba de acțiunile cambiale și găsește că termenul de 10 zile prescris pentru apel e aplicabil, însă curge dela pronunțare, conform art. 349 c. com. iar nu dela comunicare cum prevede art. 99 leg. jud. oc., când partea lipsește⁷⁾.

În adevăr, asupra termenului de apel nu s'a creiat nici o dificultate; toți sunt de părere că

¹⁾ A se vedea lucrarea noastră «Adnotațiuni Juridice» p. 38

²⁾ «Adnotațiuni juridice», p. 13.

³⁾ D. Șt. Scriban, *Curierul Judiciar* No. 59/9.8, p. 465

⁴⁾ Curtea de Casație s. III. No. 148 din 2 Mai 1914, în *Curierul Judiciar* No. 53/914 pag. 436 și d. Eft. Antonescu, *Codul Comercial* vol. III, p. 649.

⁵⁾ A se vedea documentatul articol al distinsului coleg d. C. St. Bossie în *Curierul Judiciar* No. 78/908, pag. 629. În acelaș sens d. Corneliu Botez (*Legea jud. oc.*, pag. 1023) și d. I. Profiriu în *Curierul Judiciar* No. 16/913, pag. 181.

⁶⁾ D. Eftimie Antonescu (*Codul comercial* vol. III, p. 578)

⁷⁾ C. III, No. 275/912, *Curierul Judiciar* 81/912.

e de 10 zile numai că unii găsesc că trebuie comunicată cartea de judecată în caz de lipsă; iar alții înlătură această formalitate. Susținătorii ultimei păreri se bazează ca și aceia cari contestau dreptul de opoziție în materie cambială, pe art. 349 c. com. care nu a fost abrogat prin legea judecătorilor de ocoale¹⁾. Această interpretare căutând să împace ambele texte, luând dela art. 99 leg. jud. oc. termenul de 10 zile, iar dela art. 349 c. com., fixarea acestui termen dela pronunțarea hotărârei în toate cazurile, nesocotește amândouă textele, fiindcă nu e nici logic nici juridic ca din 2 articole, care se exclud unul pe altul, aparținând la 2 legi deosebite, să se ia dela fiecare câte o parte, dând naștere în acest mod unui text nou, ce nu se găsește în nici una din legiurile care cuprind acele articole. Ori decizi că art. 99 leg. j. oc. nu putea să abroge codul de comerț, și atunci aplici această din urmă lege și în privința duratei cât și a datei dela care începe să se calculeze termenul, cum s'a pronunțat Casația în materie de validare de popriri, când a aplicat art. 463. procedura civilă, hotărând că intrucât acest text nu a fost abrogat de legea judecătorilor de ocoale, termenul de apel e de o lună dela comunicarea cărței de judecată în caz de lipsă²⁾, ori consideri că art. 99 leg. j. oc. e aplicabil în toate afacerile pendinte înaintea judecătorului de ocol, și în acest caz termenul nu poate începe decât dela comunicarea cărței de judecată, când partea a lipsit³⁾.

Această soluțiune este cea mai bună, căci regulele de procedură fiind determinate de legea specială a judecătorilor de ocoale, ele trebuiesc aplicate înaintea acestor instanțe în toate afacerile, înlăturând orice text contrariu acestei legi, în baza art. 119 leg. jud. oc. care abrogă toate legile și regulamentele contrarii, după cum de altfel chiar Inalta Curte de casație argumentează pentru a motiva termenul de 10 zile, iar nu de o lună, arătând că «din modul cum e redactat art. 99 leg. j. oc., după care termenul e de 10 zile, în general, se vede lămurit că legiuitorul a

înțeles ca acest termen să fie acelaș pentru toate materiile, lucru ce reese și din faptul că în întreg titlul al III-lea al părței a III-a a legii judecătorilor de ocoale, relativ la încheieri, cărți de judecată și căile de atac contra lor, legiuitorul n'a făcut nici o distincțiune între diferite materii⁴⁾.

Foarte bine documentat, foarte juridic motivat; dar atunci de ce nu rămân în picioare aceleași considerațiuni, când e vorba să se aplic'e în întregime art. 99? Cum? Numai în privința termenului legiuitorul din 1907 n'a făcut nici o distincțiune între diferitele materii, iar când e să vedem de când începe acest termen, pretindem că legea judecătorilor de ocoale, trebuia să spue în mod expres că și în afacerile cambiale termenul curge dela comunicare, peñtrucă altfel nu putea să abroge art. 349 c. com.?

Pentru toate aceste motive, la care se adaugă și pentru apel circulara No. 13957/908 a d-lui Ministru de justiție⁵⁾, care arată lămurit că în materie cambială termenul de apel curge de a doua zi dela comunicare pentru cei care au fost lipsă, credem că nu trebuie făcută nici o distincțiune din punctul de vedere al competenței ratione materiae și al căilor de atac între afacerile civile, comerciale și cambiale, urmând să aplicăm în toate materiile art. 27, 95 și 99 leg. jud. oc.

Înainte de a încheia acest articol, trebuie să menționăm și controversa relativă la calcularea termenului de opoziție și apel, dacă se socotește sau nu pe zile libere, controversă ce a existat și sub vechea lege, când își avea rostul față de redactarea art. 101 care nu arăta nici de când începe să curgă termenul de opoziție, nici când expira, din care cauză după o primă părere se susținea că aceste zile sunt libere, căci textul neprecizând, urmează a se aplica art. 729 pr. civ.⁶⁾.

Alții însă susțineau că, intrucât legea judecătorilor nu spune nimic în această privință, cum face în alte texte (art. 98 din legea dela 1896, modificat la 1905) nu se poate deduce că aceste zile sunt libere⁷⁾. Sub noua lege însă nu mai începe nici o nedumerire, că i art. 95 arată lămurit, că termenul începe cu ziua următoare aceleia în care cartea de judecată a fost comunicată, deci numai aceasta zi nu se socotește în cele 5 zile, iar nu și ziua în care se face opoziția⁸⁾. Cu toate acestea se găsesc și astăzi instanțe

¹⁾ D. Matei Dumitriu, *Curierul Judiciar* No. 69/912, pag. 877. A se vedea asupra acestei chestiuni și d. D. Alexandresco, Volumul ultim «Prescripția» pag. 223.

²⁾ C. II No. 191/912, *Curierul Judiciar* No. 76/912, pag. 899. *Jud. oc. II Galați* No. 752/913, *Curierul Judiciar* No. 54/913, pag. 625. *Adnotațiuni Juridice* pag. 326. În acelaș sens Trib. comercial Ilfov No. 746/91, opinia minorității. (Eft. Antonescu Codul comercial v. III p. 652), în materie cambială socotind termenul de apel de o lună dela pronunțarea.

³⁾ d. I. Profiriu, *Curierul Judiciar* No. 16/913, pag. 181. Lucrarea noastră *Adnotațiuni Juridice* pag. 327 și d. Eft. Antonescu Codul comercial vol. III pag. 654. În acelaș sens Trib. comercial Ilfov No. 7461/910, opinia majorității, foarte bine motivată de distinsul coleg d. Andrei Rădulescu (Codul comercial Eft. Antonescu, vol. III, pag. 651).

⁴⁾ C. III, No. 275/912, *Curierul Judiciar* No. 81/912 și Codul comercial de d. Eft. Antonescu, vol. III, p. 653.

⁵⁾ Lucrarea noastră «Adnotațiuni juridice» pag. 324.

⁶⁾ d. Em. Dan, *Legea judecătorilor de ocoale*, pag. 217 și d. I. Costopol, *Dreptul* No. 33/99.

⁷⁾ d. C. Botez, *Legea judecătorilor*, ediția II pag. 723.

⁸⁾ «Adnotațiuni juridice», pag. 312.

care adoptă soluțiunea contrarie, și se invoacă faptul că în noua lege nu mai există nici un termen indicat ca socotindu-se pe zile libere, deci urmează a se aplica dreptul comun pentru toate (art. 729 pr. civ. ¹).

Tot pentru motivele mai sus arătate și la apel va trebui să ținem seama numai de ziua comunicării, care nu se va socoti în cele 10 zile; de altfel chiar Casația a confirmat de curând această juridică interpretare ²), după ce mai înainte admisesese soluțiunea contrarie ³).

Iată dar atâtea chestiuni cari au fost mult desbatute și cărora ar trebui să li se pună capăt, de oarece deosebirea de procedare a diferitelor instanțe numai în interesul bunului mers al justiției nu este; de aceea credem că d-l Ministru de justiție ar desăvârși opera dacă, după limpezirea situațiunii externe, ar veni cu o modificare a legii judecătorilor de ocoale, pentru a curma astfel toate controversele ivite până în prezent.

PAUL IONESCU-PASTION

Judecător Ocol. I Balș

TRIBUNALUL JUDEȚULUI DOROHOI

Audiența dela 30 Iunie 1915

Președenția d-lui D. DANCU, președinte

Moștenitorii Victor Siriteanu cu Valerian Pruncu

Imobil rural. — Art. 7, § 5 din Constituție — Străin devenit român. — Prescripție. — Art. 1890 c. civ. — Convenția comercială cu Austro-Ungaria. — Legea din 20 August 1864 asupra străinilor.

1. După legea din 20 August 1864, numai străinii de rit creștin, domiciliați în țară, puteau cumpăra imobile rurale, cu condiție însă să existe reciprocitate.

2. Art. 11 c. civ. n'a abrogat legea din 20 August 1864, care a fost în vigoare până la 13 Oct. 1879, când s'a revizuit art. 7, § 5 din Constituție.

3. Convenția comercială cu Austro-Ungaria din 1875, care a durat zece ani, nu aduce nicio atingere legii din 20 August 1864, așa că pe baza art. 4 din această convențiune, supușii austro-ungari, spre a putea dobândi imobile rurale în România, trebuiau să întrunească condițiunile cerute de legea din 20 August 1864.

4. Art. 7 § 5 din Constituția revizuită la 1879 recunoaște existența convenției cu Austro-Ungaria.

Deci pe baza convenției comerciale cu Austro-Ungaria, Ebreii nu puteau dobândi imobile rurale.

5. Intre România și Austro-Ungaria există

reciprocitate, în ce privește dreptul de a dobândi imobile rurale.

6. Constituția nu oprește pe străini de a moșteni imobile rurale, ci numai de a le poseda în natură.

7. Art. 7 § 5 din Constituție oprește pe străin să cumpere imobile rurale, dar nu oprește pe român să le vândă.

8. Nu se mai poate cere nulitatea unei vânzări a unui imobil rural, din moment ce cumpărătorul a devenit cetățean român, căci motivul care oprea ca consimțământul vânzătorului să se unească cu al cumpărătorului, a dispărut.

9. Acțiunile bazate pe o nulitate de ordine publică se prescriu și ele conform art. 1890 c. civ.

10. Proprietatea nu se perde prin neuz.

Tribunalul,

Asupra opoziției făcută de Victor Siriteanu, încetat din viață și reprezentat prin moștenitorii săi, contra sentinței cu No. 23/913 a acestui tribunal, prin care i s'a respins ca nesusținută acțiunea intentată contra pârâtului Sergiu Pruncu, pentru anularea actului de vânzare autenticat de acest tribunal la nr. 47/81 și transcris la No. 21/81;

Având în vedere că, din actele aflate la dosar și din susținerile părților, se constată, în fapt, că Victor Siriteanu, în 1881, vinde lui Valerian Pruncu moșia Saucenița-Ghișescu, numită și Prelipca-Botez situată în județul Dorohoi și pe care o stăpânește până în 1899, când încetând din viață, lasă cinci moștenitori și anume: Gabriel, Sergiu, Louise, Elisa și Maria-Olga, iar prin testamentul făcut în Austria și transcris de acest tribunal la No. 258/99, moșia Saucenița-Ghișescu e testată în plină proprietate lui Sergius Pruncu, care, în anul 1907, dobândește calitatea de cetățean român;

Având în vedere că reclamantul susține că Valerian Pruncu fiind supus austriac, conform art. 7 § 5 din constituție, modificat la 1879, nu putea dobândi imobile rurale și cum această dispoziție constituțională e de ordine publică, or-ce acte făcute contra acestei dispozițiuni sunt izbite de o nulitate absolută, care poate fi invocată de părțile contractante și de or-cine are interes, și câtă vreme interesul general, în numele căruia se cere nulitatea actului subzistă, acțiunea care tinde la anulare e imprescriptibilă, iar acțiunea în revendicare care rezultă din dreptul de proprietate nu se stinge prin simplul fapt al neexercitării ei într'un timp determinat, dacă nu există o prescripție achizitivă din partea pârâtului;

Având în vedere că pârâtul susține că deși art. 7 § 5 din Constituție împiedică pe străini de a dobândi imobile rurale, totuș defunctul său tată, care era supus austriac, în baza convențiunii cu Austria, încheiată în 1875, a putut în mod valabil, cumpăra moșia Saucenița dela Victor Siriteanu; că, lăsând la o parte această convențiune, acțiunea reclamantului, având la baza ei o nulitate de ordine publică, a devenit lipsită de interes în urma împământării lui Sergius Pruncu; că vânzarea fiind făcută la 1881, iar acțiunea fiind intentată la 1912, dreptul de a reclama e prescris, iar prin o posesiune continuă de treizeci ani, a dobândit proprietatea prin mijlocul prescripției achizitive și prin mijlocul prescripției decenale, întemeiată pe calitatea de moștenitor, și că în fine, acțiunea e neregulată făcută, întrucât fiind vorba de o succesiune testamentară și testamentul fiind indivizibil, nu se poate concepe o acțiune numai contra unui singur comoștenitor;

Având în vedere că, din certificatul eliberat de pri-

¹) d. C. Botez, revenind asupra părerii de mai înainte (Legea judecăt. de ocoale, ediția III, pag. 729).

²) C. I. No. 652/912 *Curierul Judiciar* No. 78/912

³) C. I. No. 86/910, *Jurisprudența* No. 9/910. A se vede și d. D. Alexanresco, ultimul volum «Prescripția» pag. 223.

măria comunei Suceava și aflat la dosar, se constată că Valerian Pruncu era supus austriac;

Că, astfel, urmează a vedea care era situația juridică a străinilor în ceea ce privește dreptul de a cumpăra imobile în țara românească;

Considerând că în ceea ce privește acest drept, legislațiile anterioare ale Munteniei și Moldovei sunt fundamentale deosebite una de alta; astfel, în Muntenia acest drept a fost considerat ca un drept politic de care nu se puteau bucura decât naționali indigeni; pe când legislația Moldovei, și anume Codul Calimach, era ceva mai liberală, permițând străinilor de a cumpăra imobile atât rurale, cât și urbane, punând însă pe Evrei și Armeni într-o stare de inferioritate, întru cât prin art. 143° erau opriți de a cumpăra moși de veci, dar printr'un text special era permis Evreilor a cumpăra case și dughene în oraș, iar Armenii puteau cumpăra vii și podgorii;

Că, prima legislație care aduce restricțiunea dreptului de a dobândi imobile rurale, e regulamentul organic, care rezervă acest drept numai străinilor de rit creștin, creind însă două categorii de împământeni: cea mare, dobândită în urma unui stagiu de zece ani și care conferă străinilor toate drepturile politice în care intră și dreptul de a cumpăra imobile rurale; pe când împământenirea cea mică conferă străinului drepturile de care se bucură diferite corporațiuni de comercianți și meseriași;

Că aceste două împământeniri au ca punct comun faptul că, și una și alta, nu pot fi dobândite decât de străinii de rit creștin (Vezi Alexandresco, I, p. 315, C. București Dreptul No 43 și 82 din 1873. Contra: Cas. I, 35, Ianuarie 24/77, citată de Cristescu);

Considerând că legea de la 1864 aduce restricțiuni și mai mari în ceea ce privește dreptul străinilor de a dobândi imobile rurale, stabilind că acest drept aparține numai străinilor de rit creștin domiciliați în țară și întrucât există reciprocitate de drepturi; iar art. 11 din c. civil, pus în aplicare la 1865, pune principiul că străinii se vor bucura în România de aceleași drepturi civile de care se bucură și Românii, afară de cazurile unde legea ar fi hotărât altfel; și, toată discuția ce există art. 11 c. civ. n'a putut abroga legea din 1864, care fiind o lege specială și excepțională n'a putut fi abrogată prin o dispoziție generală a codului civil, iar cuvintele «afară de cazurile unde legea ar fi hotărât altfel» nu pot fi interpretate decât în sensul că art. 11 din c. civil confirmă legea de la 1864 (V. Alexandresco, vol I);

Că, astfel, această lege e singura care reglementează situația juridică a străinilor în ceea ce privește dreptul de a dobândi imobile rurale în periodul de la 29 August 1864 până la 13 Octombrie 1879, când s'a modificat art. 7 din Constituție, care, sub influența tratatului de la Berlin, stabilește că numai Românii sau cei naturalizați români pot dobândi imobile rurale în România; că drepturile până acum câștigate sunt respectate, iar convențiunile internaționale astăzi existente rămân în vigoare cu toate clauzele și termenele cuprinse într'insele;

Considerând că la 1875, adică sub regimul legii de la 1864, intervine Convenția Comercială cu Austria, care, în art. 4 spune că Românii în Austro-Ungaria și Austriacii și Ungurii în România vor avea reciproc dreptul de a dobândi și posedă bunuri de orice natură și de orice fel, mobiliare sau imobiliare, și vor putea dispune liber de dănsule prin cumpărătoare, vânzare, donațiune, contract de căsătorie, testamente, succesiune și prin orice alt act, în aceleași condițiuni ca naționali; iar prin art. 31 se arată că această convenție rămâne în vigoare timp de zece ani (vezi «monitorul oficial No. 147/75);

Considerând că condițiunile diplomatice, încheiate între state, au putere de lege și de câte ori se ridică contestațiuni cu privire la interesele private ce ele conțin, aplicarea și interpretarea lor aparține puterii judecătorești (Vezi Alexandresco, I, p. 43);

Că, astfel, conform acestei convențiuni, consfințită prin art. 7 din constituție, care respectă convențiunile internaționale cu clauzele și termenele cuprinse în ele, supuși austro-ungari puteau dobândi imobile rurale în România, iar drepturile naționaliilor respectivi, întrucât n'au caracterul drepturilor câștigate, încetează odată cu expirarea convențiunii. (Vezi Disescu, Dreptul Public Român, vol. II, p. 51);

Considerând că convenția din 1875 fiind votată în timpul când era în vigoare legea de la 1864, urmează a vedea dacă această convenție inovează asupra legii de la 1864 sau nu face altceva de cât să creeze drepturi în limitele acestei legi;

Considerând că deși Inalta Curte de casație în anul 1878, în Secțiuni Unite, a decis ca această convenție e creatoare de drepturi în sensul că în bază ei israeliții supuși austriaci pot dobândi imobile rurale în România, totuși această soluție e greu de admis, întrucât din cele arătate mai sus se vede că legiuitorii diferitelor epoci au căutat să se completeze unii pe alții și să îngreudească și mai mult dreptul străinilor de a dobândi imobile rurale, stabilindu-se în timpurile actuale că acest drept aparține Românilor și celor naționalizați Români, și că astfel fiind, nu putem atribui legiuitorului convențiunii de la 1875 intenția de a crea o situație analogă și cu cea creată de legiuirile anterioare Regulamentului Organic;

Că, de altfel, raportul acestei convențiuni, V. Boerescu în expunerea de motive, zice: «Astfel menținându-se principiul general al libertății comerțului și al prerogativelor ce se acordă supușilor fiecărei părți în țara celeilalte, se respectă, în același timp, menținerea legilor de interes local, cum este de exemplu, legea din 1864, relativă la dreptul străinilor de a dobândi imobile, precum și legile de poliție și siguranță aplicabile la străini cât și la pământeni și atât de necesare într'un stat (Vezi Monit. Of. nr. 140/75, p. 3158);

Considerând că și art. 1 al Convențiunii, în partea lui finală, stabilește că nu se derogă de la legile și ordonanțele în vigoare aplicabile în genere tuturor străinilor, ceea-ce însemnează că această Convențiune nu crează, în ceea-ce privește drepturile străinilor de a dobândi imobile rurale mai multe drepturi decât cele stabilite prin legea în vigoare și numai în condițiunile stabilite de această lege, care știm că e legea de la 1864;

Că Valerian Pruncu, supus austriac, cumpărând moșia Saucenița în 1881, adică în timpul când era în vigoare convenția cu Austria, respectată prin art. 7 din constituție, urmează a vedea dacă era în condițiunile legii de la 1864, adică dacă era domiciliat în țară și dacă între România și Austria exista reciprocitate în ceea ce privește dreptul de a dobândi imobile rurale;

Considerând că în chiar actul de vânzare de la 1881, se menționează că Valerian Pruncu domiciliat în comuna Saucenița, întru'cât de la 1872 cumpăraseră o parte din moșia Saucenița; că în 1874 și 1875 a plătit atât darea personală, cât și funciarul; că în 1880 și 1881, după cum se constată din chitanțele aflate la dosar, a plătit funciarul moșiei; că în 1880 în reclamația ce adresează Tribunalului Dorohoi și prin care chiamă în judecată pe arendașul său, arată că domiciliază în comuna Dăculești, unde i s'a înmănat toate citațiunile; că în Procesul-Verbal din 1880, încheiat de portărelul Tribunalului Dorohoi pentru aplicarea unui sechestră asigurător, cerut de Valerian Pruncu, se arată că acesta domiciliază în comuna Dăculești; că, în fine, Valerian Pruncu era înscris în col. I de Cameră și Senat, iar în contestația făcută pentru ștergerea lui din listele electorale, pe motiv că nu are drepturi politice, se arată că domiciliază în comuna Saucenița; că această contestație fiind respinsă, Valerian Pruncu a rămas definitiv înscris în listele electorale, recunoscându-i-se prin această plenitudinea drepturilor politice;

Că din toate aceste acte care, în majoritatea lor au caracterul actelor autentice, se stabilește că Valerian Pruncu domiciliat în țara Românească, satisfăcând prin

aceasta condițiunea cerută de legea din 1864 în ceea ce privește domiciliul; iar din extractul tradus la consulatul din Viena se stabilește că și Românii aveau dreptul de a cumpăra moși în Austria;

Că, astfel Valerian Pruncu fiind în condițiunile legii dela 1864, adică fiind creștin, domiciliat în țară și existând între România și Austria reciprocitate în ceea ce privește dreptul de a dobândi imobile rurale, a putut, în baza Convențiunii cu Austria care expira la 1885, să cumpere în 1881, în mod valabil, moșia Saucenița;

Considerând că Valerian Pruncu, cumpărând în condițiunile expuse mai sus, moșia Saucenița, a putut să o transmită fiului său, Sergius Pruncu, prin testament, care, conform art. 644 c. civ., e un mijloc de dobândire a proprietății, și deși art. 7, § 5 din Constituție prevede că străinii nu pot dobândi imobile rurale în România, de aici nu rezultă că legiuitorul constituant a voit să excludă pe străini dela moștenire, căci aceasta ar însemna a schimba ordinea de succesiune stabilită de Codul civil și că singurul înțeles ce se poate da art. 7 din Constituție e acela că, în caz când în moștenirea cuvenită unui străin se află și imobile rurale, să se ridice moștenitorului dreptul de a dobândi acele imobile în natură, ceea ce este un efect, iar nu esența dreptului de moștenire și să se recunoască dreptul la valoarea imobilelor (vezi Casația, s. I-a. «Curierul Judiciar» No. 52/911);

Că această soluție nu e în contradicție cu art. 653 c. civ., după care moștenitorul sezionar trece drept proprietar și drept posesor al imobilelor găsite în succesiunea la care e chemat, căci sezina conferă moștenitorului o posesiune fictivă, o posesiune de drept și nu o posesiune de fapt (Baudry-Lacantinerie, II, p. 3);

Că, pe baza acestor principii, Sergius Pruncu, deși străin, nu poate fi îndepărtat dela succesiunea testamentară a tatălui său, având dreptul la valoarea lucrului testat;

Având în vedere că, lăsând la o parte discuția născută din convenția cu Austria și ținând seamă de faptul că, în 19.7, Sergius Pruncu a devenit român prin naturalizare, să examinăm cesiunea dacă acțiunea în anulare a vânzării făcute contra dispozițiilor art. 7, § 5 din Constituție, mai poate avea loc în urma schimbării situației cumpărătorului, care a devenit român, fie în persoana succesoriului său;

Considerând că art. 7 din Constituție oprește pe străini de a deveni proprietari asupra imobilelor rurale, creindu-se, astfel, de legiuitor o incapacitate sau, mai bine zis, o prohibiție în ceea ce privește achiziția proprietății imobiliare de către străini, și cum această măsură e luată în interesul general, oricare din părțile contractante poate cere nulitatea actului în numele ordinei sociale ce a fost turburată și în vederea restabilirii acestei ordine;

Considerând că incapacitatea există numai pentru cumpărător, iar în ceea ce privește pe vânzător, acesta poate în mod valabil, să voiască vânzarea, numai că consimțământul lui e inoperant atât timp cât cumpărătorul e străin, voința părților fiind paralizată prin efectul legii ce există în momentul contractului și dacă totuși se permite vânzătorului, al cărui consimțământ e valabil, a cere anularea vânzării în numele ordinei publice ce a fost turburată, această anulare nu mai poate avea loc atunci când ordinea publică este restabilită prin împământenirea cumpărătorului, și această restabilire a ordinei publice nu numai că face ca acțiunea vânzătorului să fie fără interes, dar are ca efect ca consimțământul vânzătorului, care subzistă atâta vreme cât n'a fost retras, să se unească cu consimțământul cumpărătorului, ce prin naturalizare a devenit capabil de a dobândi imobile rurale și astfel să facă valabil actul translativ de proprietate (vezi Dumitrescu, vol. II, p. 143. Dreptul No. 75/913, articolul d-lui profesor P. Missir);

Considerând că deși legea permite ori căreia din părți de a cere anularea actului făcut cu călcarea dispozi-

țiilor luate de legiuitor în interesul general, nu mai puțin adevărat e că aceste acțiuni dac la rezultate imorale; dar a admite anularea actului atunci când ordinea publică este restabilită, ar însemna a viola principiul că nimănu nu e permis a invoca propria sa turpitudine;

Considerând că pârătul, între alte mijloace de apărare, invocând și prescripția acțiunii, întrucât actul de vânzare e făcut la 1881, iar acțiunea se întentează la 1912, urmează a vedea dacă acțiunile bazate pe o nulitate de ordine publică sunt prescriptibile sau nu;

Considerând că doctrina deosebește acte nule, adică acelea care întrunesc toate elementele necesare pentru existența lor, dar lovesc într-o dispozițiune de ordin general sau într-o prohibiție a legii, și acte anulabile, care, prin lipsa elementelor esențiale, lovesc numai interesul părților contractante;

Că oricare ar fi nulitatea de care e izbit un act, această nulitate nu operează deplin drept, ci trebuie să fie pronunțată prin justiție (vezi Aubry et Rau, I, p. 118);

Considerând că actele nule sunt caracterizate prin aceea că nulitatea poate fi invocată nu numai de părțile contractante, dar de oricine are interes; și această nulitate nu poate fi acoperită prin o ratificare expresă sau tacită din partea părților contractante și că, în fine, nulitatea nu se prescrie, ceea ce înseamnă că nulitatea inițială a actului, în specie a vânzării, rămâne aceeași, trecerea timpului nu are de rezultat ca proprietatea imobilului cumpărat de străini să treacă la cumpărător, dar dreptul de a face să se constate această nulitate se prescrie prin treizeci ani (vezi Planiol, I, p. 129);

Că aceasta rezultă și din art. 1890 c. civil, care spune că toate acțiunile, atât reale, cât și personale, pe care legea nu le declară imprescriptibile și pentru care n'a defipt alt termen de prescripție, se vor prescrie prin treizeci ani;

Că, astfel, în acest text se pune principiul că legea este aceea care acordă unei acțiuni beneficiul imprescriptibilității, cum sunt acțiunile pentru reclamația stării civile (art. 301 c. civ.), acțiunea de esire din indiviziune și altele (vezi Planiol, II, p. 203, No. 685. Vezi Alexandresco, XI, p. 213);

Că prin cuvântul «acțiune» din art. 1890 înțelegându-se dreptul ce formează obiectul acțiunii și cum niciun text de lege nu declară imprescriptibil dreptul de a se cere nulitatea actului contra unei dispozițiuni de ordine publică, urmează a aplica și acestor acțiuni prescripția prevăzută de art. 1890 c. civil;

Considerând că drepturile reale, considerate ca desmembrate de proprietate, cum sunt uzufructul, uzul, abitațiunea, servitutea și ipoteca, se perd prin neuz în timp de treizeci ani, dar proprietatea în sine neperzându-se prin neuz, acțiunea în revendicare poate fi exercitată cât timp pârătul nu justifică că prin o prescripție achizitivă a dobândit proprietatea imobilului revendicat (vezi Alexandresco, III, partea I-a, p. 273, nota 1);

Considerând că reclamantul cere numai anularea actului de vânzare făcut în 1881 și natura acțiunii sale nu se schimbă prin faptul că, odată cu anularea contractului, se cere și delăsarea imobilului, de oarece această cerere e o consecință a acțiunii în anulare, care ar fi lipsită de orice efect în caz de admitere, dacă n'ar fi urmată și de obligația de a preda imobilul;

Că, astfel, acțiunea reclamantului nefiind o acțiune în revendicare, nu poate fi vorba de aplicația principiilor arătate mai sus;

Având în vedere că, din toate acestea, rezultă că opoziția reclamanților e nefundată și ca atare urmează a fi respinsă, și, prin consecință, a se respinge și acțiunea, cât și cererea adițională făcută de defunctul Victor Siriteanu pentru restituirea fructelor, și cererea de intervenție făcută de Natalia Siriteanu;

Având în vedere că subsidiarul cerut de reclamant pentru a se introduce în cauză toți moștenitorii lui Valerian Pruncu nu poate fi admis, întrucât aceasta

constitue pentru pârât un mijloc de apărare de fond, iar nu un incident de formă;

Că, de altfel, pârâtul a renunțat la acest mijloc de apărare;

Pentru aceste motive redactate de d-l Judecător de Instrucție, Paul Adrian, în virtutea legii, respinge, ca nefondată, opoziția, etc.

(ss) D. Dancu, Paul Adrian

Grefier, N. Cernescu

Curtea de Casație din Franța

— 5 Ianuar 1912 —

Căsătoria putativă. — Bigamie. — Efectele căsătoriei putative în privința copiilor. — Art. 201, 202 C. civil fr. — Art. 183, 184 C. civil rom.

Căsătoria contractată de unul din soți, de bună credință, chiar atunci când celălalt soț s'a făcut culpabil de bigamie, își produce, în privința copiilor, toate efectele unei căsătorii valide, conferindu-le, între altele, dreptul de succesiune ca copii legitimi, chiar în contra soțului de rea credință.

(Din Sirey, 1912, 1, p. 249).

OBSERVAȚIE — Soluția admisă de Curtea de casație din Franța este neîndoelnică, pentru că, în specie, este vorba de o căsătorie *anulabilă*, și știut este că o căsătorie anulată, fie chiar pentru motive de ordin public, își produce efectele sale pentru trecut, în privința soțului de

bună credință și a copiilor născuți din această căsătorie (art. 183, 184 C. civ.).

Alta este însă chestiunea de a se ști dacă o căsătorie *nu numai anulabilă, dar inexistentă*, poate să producă efectele unei căsătorii putative. Deși această chestiune este foarte controversată, credem, împreună cu Curtea noastră de casație, în contra părerei susținută de Marcadé (I, 691 urm.; Planiol, I, 1106) și alții, părere consacrată la noi de Curtea din Craiova (*Curierul Judiciar* din 1900, No. 68 și *Dreptul* din 1901, No. 22), că o căsătorie inexistentă nu poate produce niciun efect juridic, buna credință fiind chemată să înlocuiască condițiile necesare la validitatea căsătoriei, iar nu să dea viața unei căsătorii, care n'a avut ființă de cât în aparență⁽¹⁾. Vezi în acest sens, Cas. rom. Bult. 1900, p. 1128; Bult. 1906, consid. dela pag. 972, 973 și *Dreptul* din 1907, No. 41, p. 325 urm. (cu observ. noastră). Vezi asupra acestei controversă, tom. I al Comment. noastre, p. 665, text și nota 2 (ed. a 2-a).

D. A.

(1) «Actul *inexistent* nu este, în adevăr, decât o aparență, zice un autor, pe când actul *nul* în sens de *anulabil* este, din contra, un adevărat act juridic, care și-ar produce toate efectele sale, dacă n'ar fi atins de o cauză de ineficacitate». Capitaint, *Introduction à l'étude du droit civil*, p. 286, 287 (ed. a 2-a, 1904).

REZUMATELE JURISPRUDENTEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE

CASAȚIE S. II

Recurentul Ion Iovan, în persoană.

Ministerul public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Judecătorie de pace. — Amendă pronunțată conform art. 80 l. j. p. — Recurs neadmisibil.

1. Dispozițiunile din art. 80 din legea judecătoriilor de ocoale, fiind privitoare la măsurile de poliție în ședință, acele măsuri sunt definitive și executorii, fiind menite să asigure ordinea și liniștea în sala de ședință.

Este deci neadmisibil recursul făcut contra unui proces-verbal prin care judecătorul de ocol pronunță o amendă, pentru lipsă de cuviință și respect la audiență, conform art. 80 din legea judecătoriilor de pace. (*Cas. II, decizia penală No. 890 din 6 Aprilie 1915, prin care s'a respins ca neadmisibil recursul contra procesului-verbal din 21 Ianuarie 1915 al judecăt. ocol. rural Bucoveni*).

Recurentul D-tru Mihăescu, lipsă.

Ministerul public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Casație. — Motive de recurs. — Neregularitatea citării la prima instanță.

2. Neregularitatea citării la prima instanță nu poate constitui o cauză de nulitate, care să se invoace în recursul făcut contra sentinței pronunțată de instanța de

apel. (*Cas. II, decizia penală No. 936 din 13 Aprilie 1915, prin care s'a respins recursul contra sentinței Trib. Prahova s. III, No. 1519/914*).

CASAȚIE S. III

Recurentul H. Calmanovici prin d-l avocat Al. Bilciurescu.

Intimata Soc. Dacia România prin d-l avocat M. Cristea.

Asigurare. — Acțiune pentru despăgubire. — Prescripție. — Scurtarea termenului prescripției prin convenție. — Validitatea clauzei.

Convenția prin care părțile scurtează termenul de prescripție statornic de lege, este validă, pentru că o asemenea convenție, departe de a agrava situația debitorului, cum ar fi în cazul lungirii termenului de prescripție, din contra o îmbunătățește, micșorând termenul în care el se liberează.

Prin urmare, este validă clauza din polițele de asigurare după care acțiunea în despăgubire în contra societății de asigurare trebuie să fie intentată până la 15 Septembrie, când se constată că dela epoca sinistrului până la 15 Septembrie a trecut un timp suficient pentru ca partea să poată intenta acțiunea. (*Cas. III, decizia No. 284 din 6 Mai 1915, prin care s'a ivit divergență de opinii asupra motivului IV de casare*).